

от отделните цехове и производствени звена. При този метод произведената продукция се изразява в нормочасове. За да се получи обемът на продукцията в нормочасове, трябва всеки вид произведена продукция да се изрази със съответното количество време — нормочасове, вложени за изработването ѝ. При този метод изменението в производителността на труда се установява, като се съпостави какво количество нормочасове са вложени за изработването на определена продукция например през отчетния период и какво количество труд е вложено през базисния период или пък е трябвало да бъде вложено съгласно приетите нормативи. Очевидно е, че при този метод се отстранява влиянието, което оказва върху производителността на труда различната трудоемкост на изделията.

Тъй като цялото количество произведена продукция, независимо от нейното разнообразие, може да се направи съпоставима чрез привеждането ѝ в нормочасове, този метод трябва да намери по-широко приложение и в другите отрасли на промишлеността. Необходимо е обаче да бъдат осигурени реални норми за разход на труд за всички изделия и съответно добра отчетност за фактически вложените нормочасове. Нереалните норми, т. е. „широките“ норми, които се преизпълняват лесно, с по-малко напрежение и фактически не отразяват необходимия труд, могат да станат причина тук да се явят по-изгодни и по-неизгодни изделия по отношение постигането на по-голяма или по-малка производителност на труда.

За сега при изчисляване на производителността на труда най-широко приложение намира ценовият метод. Обемът на произведената продукция добива стойностен израз чрез съответни цени. Чрез стойността се дава възможност да се обобщи производството на най-разнородна продукция. На тази основа могат да се осигурят обобщени данни за произведената продукция и производителността на труда във всички отрасли на промишлеността и цялата промишленост.

При този метод основният въпрос, който възниква, е: кой стойностен показател трябва да се вземе за изразяване обема на продукцията, за да се получи най-точна и правдива характеристика за производителността на труда. Стойностните показатели за изразяване обема на продукцията са няколко: обща промишлена продукция, стокова продукция, чиста продукция и др.

При отчитането на производителността на труда най-употребяваният стойностен показател е общата промишлена продукция. Той изразява крайния резултат от работата на предприятията през даден отчетен период. В общата промишлена продукция се включва стойността на произведените готови изделия, стойността на извършения основен ремонт на собственото оборудване и транспортни средства, и стойността на извършените услуги по поръчка отвън. За отделни производства, където производственият процес се отличава с по-голяма продължителност, в обема на общата промишлена продукция се включва и стойността на изменението на остатъците на незавършеното производство или на полуфабрикатите от собствено производство, предназначени за производствени нужди на предприятието. Общата промишлена продукция се изчислява по съпоставими цени, което дава възможност да се проследи и изменението на обема на промишлената продукция и производителността на труда.